

'hak-al'

1

OKTOBER
1991
17^e JAARGANG
68°

105.10

Fam. van der Kooij
Vliegerweg 3
4101 JK CULEMBORG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg,
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13,
4102 CL Culemborg; tel.: 1 4 5 6 1.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 1 9 5 8 1.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg; tel.: 1 5 3 9 3.
Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 1 4 8 8 5.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 1 5 4 5 0.
Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 1 7 8 2 2.
Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 2 1 4 2 5.

Klubbuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op
Terweijde, Middelcoopstraat 1 A Culemborg.

Bibliotheek:

Gerrie Monfils (tel.: 03473 - 77638)
Cor Maurice (tel.: 03450 - 20857)
Boeken / verslagen in "De Ketelvink".
Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot
20.00 uur, uitgezonderd de maanden
juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penning-
meester, evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 3 9 3.
Gironr.: 3 4.3 3.3 5 1 t.n.v.
F.H. Waroux, rek. Natuur- en Vogelwacht
Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgiro-
kaart. Jeugdlidmaatschap f 12,50 per
jaar, volwassene f 25,-- per jaar,
gezinslidmaatschap f 25,-- per jaar,
postlidmaatschap f 25,-- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 1 4 8 8 5.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 1 9 5 8 1.
Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47,
4105 DK Culemborg, tel.: 1 4 3 5 8.

Plantenwerkgroep:

Wim Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht;
tel.: 0 3 4 5 5 - 7 3 3 5 4.

Knotwilgenwerkgroep:

Wim Smits, Schoolhof-Oost 24,
4105 AS Culemborg; tel.: 1 6 5 7 5.
Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47,
4105 DK Culemborg; tel.: 1 4 3 5 8.

Paddenwerkgroep:

Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47,
4105 DK Culemborg; tel.: 1 4 3 5 8.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 1 9 5 8 1.

Koördinatie vogelwerkgroep:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 2 1 4 2 5.

Insektenwerkgroep:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 2 1 4 2 5.
Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 1 7 8 2 2.

Inleveren waarnemingen:

In de daarvoor bestemde bak in "De
Ketelvink"

Begeleiding jeugdgroep:

Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 1 7 8 2 2.

Nestkasten-koördinatie:

Arjan v.d. Veen, Jan van Riebeeckstr.
52, 4105 BC Culemborg; tel.: 2 1 0 9 3.

Kampen, lezingen, dia-avonden en kussussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 1 5 4 5 0.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving
van f 21,50 op de girorekening van de
N.V.W.C., met vermelding van:
"Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6 of
0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Aanhangwagen:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is voor iedereen te huur voor f 7,50 per dag of gedeelte van de dag (te betalen direkt bij terugbezorging). Gaarne vooraf reserveren bij Lies v.d. Ham, Brahmstraat 1, Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5. Men dient zelf te zorgen voor de wettelijk voorgeschreven kentekenplaat. Tevens zijn alle schades voor eigen rekening!

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, 4102 BA Culemborg.

K O N T A K T - A D R E S S E N
 =====

Vogelbeschermingskonsulent:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34, 4101 AT Culemborg; tel.: 2 1 4 2 5.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels: Lexmond -
 tel.: 0 3 4 7 4 - 1 6 7 7

Aanneem- en doorgeefadres: Utrecht -
 tel.: 0 3 0 - 9 1 9 4 4 9

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek; tel.: 0 3 4 6 5 - 6 8 4 4 0.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging: 0 8 5 - 4 5 2 2 2 0.

Veldpolitie: Den Hartog:

0 3 4 3 7 - 5 5 8 (Werkhoven)

Vrieling:

0 3 4 3 6 - 1 6 7 5 (Cothen)

Meldkamer:

0 3 4 0 4 - 2 4 8 2 4 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg:

Dhr. Helmond, Boerenstraat 35, Culemborg; tel.: 1 5 7 4 4.

Vereniging Milieudefensie:

Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam.

Gelderse Milieudefensie:

Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem; tel.: 0 8 5 - 5 1 5 0 6 9.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe":

Wim Hijnen, Ravelijnstraat 86, Culemborg;

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 9 3 2.

Milieuwerkgroep Gelderland:

H. ten Berghe, R. Jacobsstr. 27, Tricht; tel.: 0 3 4 5 5 - 3 9 7 4.

Milieuwerkgroep Houten:

Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe:

Beheerseenheid De Linge, Veerstraat 16, 4148 AG Waardenburg; M.M. Suurmond, tel.: 0 4 1 8 1 - 2 4 1 1.

Vereniging tot Bescherming van Vogels:

Driebergseweg 16 B, Zeist, tel.: 0 3 4 0 4 - 2 5 4 0 6.

Stichting Het Geldersch Landschap:

Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem, tel.: 0 8 5 - 4 2 0 9 4 4.

Instituut voor Natuurbeschermings-educatie:

Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam.

Stichting Natuur en Milieu:

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, tel.: 0 3 0 - 3 3 1 3 2 8.

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten:

Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland; tel.: 0 3 5 - 6 2 0 0 4.

Wereld Natuur Fonds Nederland:

Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 0 3 4 0 4 - 2 2 1 6.

Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe:

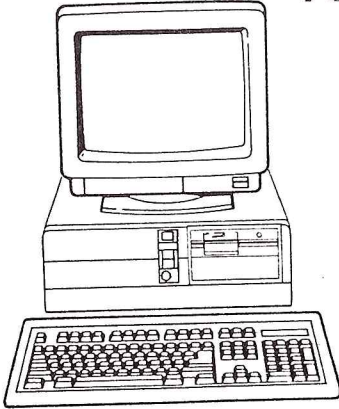
sekretariaatsadres:

G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3, 4117 GR Erichem; (Pandawinkel) tel.: 0 3 4 4 7 - 1 6 3 7

Greenpeace Nederland:

Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam. Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam; tel.: 0 2 0 - 2 3 6 5 4 5.
 0 2 0 - 2 3 1 8 4 3.

VOORWOORD VAN DE REDAKTIE

De eerste Hak-al na de zomervakantie, een lange droge zomer.

De eerste aktiviteit na de vakanties is alweer achter de rug, nl. het traditionele Plantenkamp.

Een verslag van dit kamp kunt u in de Hak-al van december a.s. tegemoet zien.

De N.V.W.C. is in de ether! Iedere zondagochtend om 10.15 uur "live" in het programma "Aktua Aktueel" via Stad Radio Culemborg (S.R.C.), (voor meer informatie zie bladzijde 8).

Op de Culemborgse scholen is opnieuw een milieuprojekt van start gegaan, het "waterprojekt". Dit projekt is ontstaan in samenwerking tussen de Gemeente Culemborg en de Milieu-Advies-Raad. Het vorig jaar gehouden "afvalprojekt" was een groot sukses. Het waterprojekt zal zaterdag 5 oktober a.s. afgesloten worden (voor meer informatie zie bladzijde 13).

* * * * * O P R O E P * * * * *

Bezorgers (jong of oud) gevraagd voor Hak-al en konvo's.

(bezorgen 1 à 2 maal per maand)

Direkt vakant is de wijk "De Hond".

Ook reserve-bezorgers zijn welkom!

Aanmelden bij: Harry Lucas
Händellaan 18
tel.: 1 3 8 5 2

Uit de verslagen:

17 juni 1991:

26 augustus 1991:

16 september 1991:

Op de hierboven vermelde vergaderdata zijn de lopende zaken afgehandeld. Van belang zijnde artikelen vindt u elders in deze Hak-al. Verslagen liggen ter inzage in De Keltvink.

Index:

- pag. 4 - Vliegenzwam gezien?
- pag. 5 - Verslag van twee bezoeken aan de Put van Buren, d.d. 29 mei en 26 juni 1991.
- pag. 7 - Broedgeval sperwer in De Regulieren.
- pag. 8 - N.V.W.C. op S.R.C.!!!
- pag. 9 - Verslag plantenexcursie d.d. 29 juni 1991.
- pag. 10 - Dialezingen door de Natuur- en Vogelwacht Culemborg.
- pag. 11 - Verslag van de excursie naar de Ankeveense Plassen op zaterdag 1 juli 1991.
- pag. 13 - Waterfietstocht
- pag. 14 - Vogelwaarnemingen.
- pag. 17 - Tussen Lek en Linge.
- pag. 18 - Inventarisatie Buitengebied Gemeente Culemborg (deel 3)
- pag. 20 - Excursie- en activiteitenprogramma.

Vliegenzwam gezien?

Op de peuterspeelzaal wordt het al met de paplepel ingegoten ".-rood met witte stippen". Juist, de bekendste Nederlandse paddestoel: de Vliegenzwam.

In de N.V.W.C.-postbus werd het volgende persbericht aangetroffen, dat wij, gezien de importantie en het feit dat dit onderwerp velen aan zal spreken, besloten hebben dit bericht in deze herfst-Hak-al te publiceren.

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

persbericht

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (K.N.N.V.) roept alle inwoners van Nederland op, mee te doen aan een Vliegenzwamonderzoek.

Dit onderzoek houdt in dat iedereen in de herfst van 1991 de Vliegenzwammen die hij of zij tijdens een wandeling ziet met vermelding van vindplaats aan de KNNV meldt.

De reden van dit onderzoek is dat de Vliegenzwam een zeer goed herkenbare paddestoel is en tot het type paddestoel behoort dat nauw samenleeft met bomen (een symbiose vormt). Het is juist dit type paddestoelen dat het meest te lijden heeft van de milieuvervuiling, in dit geval de zure regen.

Met de gezamenlijke waarnemingen hopen wij een beeld te krijgen van de verspreiding van de Vliegenzwam. Door dit onderzoek in de toekomst nog eens te herhalen verwachten wij een beeld te krijgen van deze markante Nederlandse paddestoel.

De K.N.N.V. hoopt hiermee tevens te bereiken dat mensen gestimuleerd worden om naar de natuur in hun eigen omgeving te kijken en de veranderingen hierin te zien.

Wanneer u hieraan mee wilt doen, ontvangt u een invulformulier waar u o.a. plaats en tijd opschrijft. Er zijn twee formulieren, één voor deelnemers tot 15 jaar en één voor oudere deelnemers.

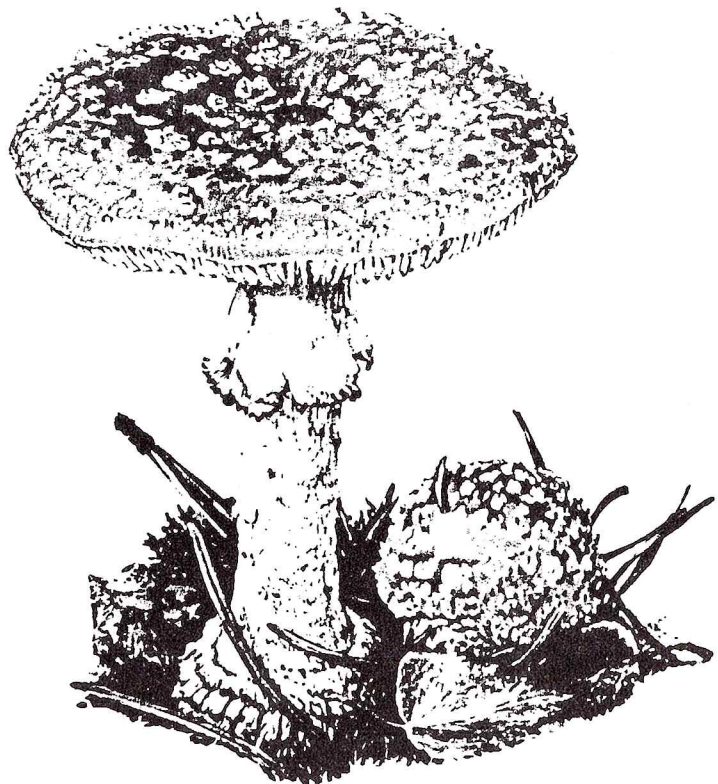
De K.N.N.V. is een vereniging die de natuurstudie, natuurbeleving en natuurbescherming tot doel heeft. Dit doet zij al 90 jaar. In 1901 vond de oprichting plaats.

Eén van de oprichters was Jac.P. Thijsse, de bekendste veldbioloog van ons land.

Wanneer u aan dit onderzoek mee wilt doen, stuur een briefje aan:

K.N.N.V., Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht.

Vermeldt wel of u ouder of jonger dan 15 jaar bent.

van twee bezoeken aan de Put van Buren d.d. 29 mei en 26 juni 1991.

Beide keren vertrokken we om 19.00 uur vanaf de Ketelvink. Op de eerste excursie werden wij vergezeld door een reportageteam van Stad Radio Culemborg. Tijdens de excursie werden er vragen gesteld en indrukken weergegeven. De reportage werd op zondag 2 juni uitgezonden en gaf een goede indruk van de waarnemingen tijdens de rondgang door dit kleine maar mooie natuurgebiedje.

Het eerste bezoek vond plaats op een mooie heldere avond. Het was toen nog heel droog en de langdurige droogte had tot gevolg dat de waterstand een stuk lager dan normaal was.

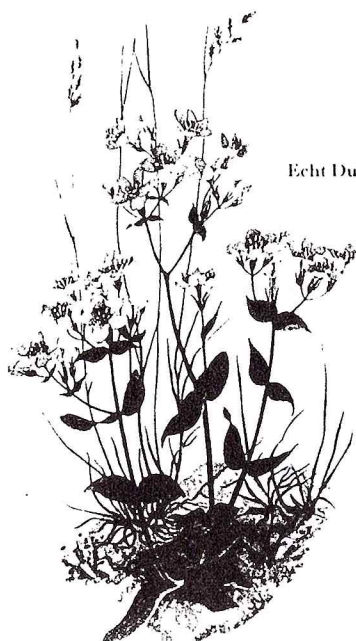
De kleine plasjes naast de grote "zwemplas" waren bijna uitgedroogd. Wim Rubers wist tijdens de rondleiding de plekjes waar de bijzonderheden van dit gebied groeien aan te wijzen en zo bewonderden wij onder meer de bonte paardestaart, de vleeskleurige orchis, de kruipwilg, de keverorchis, de zeegroene zegge en de knolboterbloem.

Twee nachtegalen vulden de heldere avondlucht met hun fraaie gezang en langs de drooggevalle oever van de zwemplas troffen we nog een oeverloper aan. Na afloop gingen Wim en ik nog even naar de groeiplaats van het maanvarentje in het afgesloten gedeelte. Na enig zoeken konden we enkele piepkleine, nogal verschrompelde exemplaren van deze kleine varensoort ontdekken. Het was duidelijk dat het extreem droge en schrale voorjaar nadelig was voor de ontwikkeling van deze soort.

Het tweede bezoek, een maand later zonder reportageteam en met wat minder deelnemers, vond ook bij redelijk goed weer plaats. Door de overvloedige regen was de waterstand flink gestegen en het

was nauwelijks voor te stellen dat het de vorige keer zo droog was geweest. Het was alles één grote groene weelde en alle plasjes stonden boordevol water. Afgezien van de vleeskleurige orchis en de knolboterbloem die nu uitgebloeid waren konden we dit keer veel meer planten ontdekken. In de plasjes bloeiden meerdere exemplaren van de grote boterbloem, maar het duizendguldenkruid en het smalbladig kruiskruid moesten nog in bloei komen.

De eerste lantaarndragertjes (een soort waterjuffer) lieten zich bewonderen, maar overigens waren de insecten schaars. Eén bijzonder soort insect verdient nog even een aparte vermelding. Wim Kievit ontdekte op een plant ongeveer 30 cm. vanaf de grond een groot zwart-geel insect. Aanvankelijk werd dit eenhoornaarwesp gedoopt, maar al spoedig bleek na raadpleging van de "nieuwe insectengids" dat het helemaal niet om een wesp ging maar om een vlinder. Het was een horzelyvlinder, behorende tot de familie van de wespvlinders (Sesiidae). Niemand van ons had ooit zo'n insect gezien. Wim Rubers wist hem in een plastic filmbuisje te werken met de bedoeling er thuis dia's van te maken. Hopelijk is dit zowel voor Wim als voor de horzelyvlinder goed afgelopen.

Echt Duizendguldenkruid

Horzelyvlinder

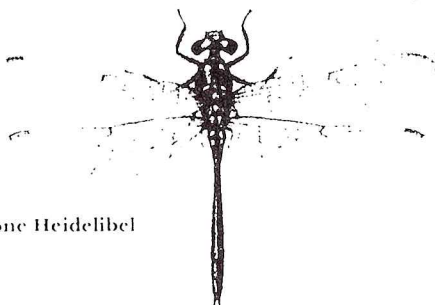
Waarnemingenlijst

Planten:	29/5	26/6
goudhaver		*
agrimonie	*	*
vogelwikke		*
knoopkruid		*
gele honingklaver		*
kamgras	*	*
reukgras	*	*
rolklaver	*	*
groot streepzaad		*
gewone ereprijs	*	*
smalbladig kruiskruid		*
hoornbloem	*	*
biggekruid	*	*
moeras walstro	*	*
kattestaart		*
grote boterbloem		*
zeegroene zegge	*	*
ruwe bies		*
tweerijige zegge	*	*
valse voszegge		*
grote ratelaar	*	*
koekoeksbloem	*	*
lidrus	*	*
heermoes	*	
bonte paardestaart	*	

Vogels:	29/5	26/6
fitis	*	*
nachtegaal	*	
oeverloper	*	
grote bonte specht	*	

Insekten:	29/5	26/6
lantaarndragertje (alleen 26/6)		
horzelvlinder		
grote libel (soort niet vastgesteld)		

Planten (vervolg):	29/5	26/6
knolboterbloem	*	
penningkruid		*
wolfspoot		*
wilgenroosje		*
kruisblad walstro	*	*
echt walstro		*
wilde peen		*
brunel		*
duizendguldenkruid (sp.)		*
bosandoorn		*
keverorchis	*	*
breedbladige wespenorchis		*
kruldistel		*
gele waterkers		*
bitterzoet		*
moerasvergeetmenietje		*
kattendoorn		*
zeegroene rus		*
wederik		*
watermunt	*	*
voederwikke		*
vierzadige wikke		*
maanvarentje	*	
bittere wilg	*	*

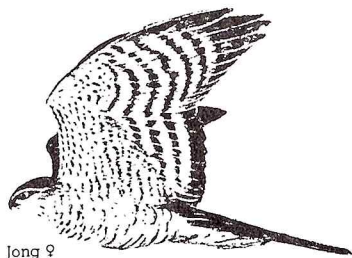
Gewone Heidelibel

Leo van der Kooij.

Zeegroene Zegge

Broedgeval sperwer in De Regulieren

Jong ♀

In de maand juli was ik in het kader van een reewildinventarisatie zeer regelmatig in De Regulieren. Tijdens diverse bezoeken in de vroege ochtenduren nabij één van de in dit komgrondreservaat gelegen elzenbosjes, werd mijn aandacht getrokken door een hoog bedelgeroep van jonge vogels. In eerste instantie dacht ik aan de bedelgeluiden van juveniele ransuilen. Een paartje ransuilen had namelijk in ditzelfde elzenbos in 1990 met succes een broedsel groot gebracht.

Nadat ik deze klagende geluiden regelmatig gehoord had, kwam ik tot de conclusie dat deze roep aan een stootvogel in plaats van aan een uilensoort toe moest behoren. Op 29 juli jl. kreeg ik hiervan de bevestiging; boven het elzenbos vlogen pa en ma sperwer met twee jongen! Hoewel deze enige zichtwaarneming op zich geen bewijs vormt voor een (zeker) broedgeval in De Regulieren, herinnerde ik mij reeds in mei '91 een baltsend paartje sperwers boven het gebied te hebben waargenomen. Inmiddels had ik van Breun Jansen en Leo van der Kooij begrepen dat zij in juli '91 in hetzelfde terreingedeelte de bedelroep van de juveniele sperwers hadden waargenomen en de familie sperwer in vlucht gezien hadden. Thuisgekomen sloeg ik er direkt de literatuur op na, waaruit het volgende duidelijk werd:

A) De Sperwer in Nederland.

De sperwer is een bewoner van bossen en half-open kultuurlandschap. Voor het overrompelen van de prooien, bestaande uit kleine en middelgrote vogels, maakt de soort gebruik van de dekking. Buiten de broedtijd leeft de sperwer solitair, al kunnen verscheidene vogels tegelijk worden gezien op plaatsen met een groot voedselaanbod. Sinds 1973-1977 is de sperwer als broedvogel duidelijk toegenomen. Niet alleen in de duinen en op de Waddeneilanden, bovendien namen de dichtheden in Oost- en Zuid-Nederland toe. Op de Veluwe bleef de populatie min of meer stabiel. Het aantal broedparen werd in de periode van 1979 - 1983 geschat op 2.000 - 2.500 en in 1985 - 1986 op 2.500 - 3.000. Hier en daar neemt de soort nog steeds toe, met name in Noord-Brabant waar de dichtheid in de grote bossen na 1983 sterk toenam.

B) De sperwer in het rivierengebied.

In de jaren zeventig was de sperwer in het rivierengebied een schaarse broedvogel (30-36 paar). De meeste broedgevallen werden gekonstateerd in het Rijk van Nijmegen, de Kop van Limburg, de Lijmers en het Montferland. Buiten deze gebieden werden gedurende de broedtijd slechts af en toe sperwers aangetroffen. In de periode van 1967-1976 werden twee van de gekonstateerde broedgevallen vastgesteld in populierenbossen, op plaatsen met veel boomgaarden en grienden, hetgeen tot het zgn. half-open kultuurlandschap gerekend kan worden.

Gezien het feit dat het aantal broedparen landelijk gezien stijgt, zou dit broedgeval van de sperwer in de Regu-

lieren een teken kunnen zijn dat deze tendens zich ook in "ons" rivierengebied voortzet.

Gerard van Ruiten.

Literatuur:

- * Texeira R.M., 1979, Atlas van de Nederlandse Broedvogels.
- * Stichting Vogelwerkgroep Grote Rivieren, 1979, Vogels van de Grote Rivieren.
- * SOVON, 1987, Atlas van de Nederlandse Vogels.

N.V.W.C. op "S.R.C."!!!

Als positief resultaat van de goede relatie die ontstaan is tussen de Natuur- en Vogelwacht Culemborg en Stad Radio Culemborg (S.R.C.), heeft onze vereniging met ingang van 25 augustus jl. een eigen item op deze lokale radiozender gekregen.

Het item heeft de naam "Kijk op de natuur met de N.V.W.C." gekregen en wordt iedere zondagochtend in het programma "Aktua Aktueel" om 10.15 uur "live" in de ether gebracht. Het item duurt 2½ minuut.

Volgens een inmiddels opgesteld rooster wordt door Henkjan Kievit, Kars Veling, Leo van der Kooij en Gerard van Ruiten een onderwerp besproken dat aansluit bij de aktualiteit van de week, resp. maand.

Zo opende Henkjan de reeks uitzendingen met het onderwerp "Vlinders" en een natuurtip voor de luisteraars, terwijl Gerard op 1 september jl. de onderwerpen "Vogeltrek" en "Reewild" belichtte en een tweetal natuurtips gaf.

Voor de leden die iedere zondagochtend trouw het programma "Aktua Aktueel" van Stad Radio Culemborg beluisteren, volgt onderstaand het rooster met daarin de data en de naam van het aanwezige N.V.W.C.-lid:

Naam:	oktober	november	december
Henkjan Kievit	13	10	8
Gerard van Ruiten	20	17	15
Leo van der Kooij	27		1 + 29
Kars Veling	6	3 + 24	22

Wij wensen u veel luistergenoegen toe!

Namens redactie Hak-al,

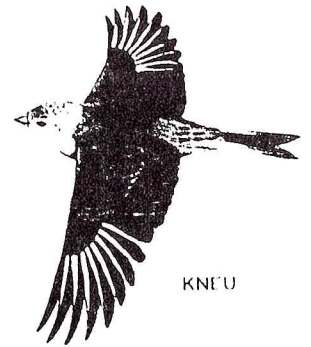
Gerard van Ruiten.

Op 29 juni vertrokken we om goed 8 uur met z'n zessen naar Bakkum. Het was koud en bewolkt. Naarmate de morgen draaide werd het weer steeds beter en om ± 12.30 uur zaten we in een duinpan te lunchen met zon en gele hoornpapaver op de achtergrond. Aan het eind van de middag hebben we nog een stuk langs zee gelopen. Al met al een heerlijke dag en rond 18.00 uur waren we weer in Culemborg terug. We zagen het volgende:

kraailook
 wilde kamperfoelie
 wilde asperge
 robertskruid
 kleine ooievaarsbek
 kruisblad gentiaan
 vleugeltjesbloem
 muurpeper
 liggende klaver
 slangekruid
 gewoon nagelkruid
 liggend walstro
 mannetjes ereprijs
 gewone ereprijs
 middelste vergeetmeniet
 hoornpapaver
 gewoon helmkruid
 kromhals
 hondstong
 zeepkruid
 wilde reseda
 zandkool
 kleine brandnetel
 heggerank
 zandhaver
 duinreigersbek
 akkerdistel
 jacobskruiskruid
 stijve ogentroost
 agrimonie
 tijm
 gewone hoornbloem
 paarse dovenetel
 hertshooi
 witte dovenetel
 muurdravik
 drienerf muur
 duinviooltje
 nachtkoekoeksbloem
 akkerhoornbloem
 speerdistel
 ratelaar
 echt walstro
 vijfvingerkruid
 ruw vergeetmenietje
 guichelheil
 rolklaver
 hondsdrif
 koningskaars

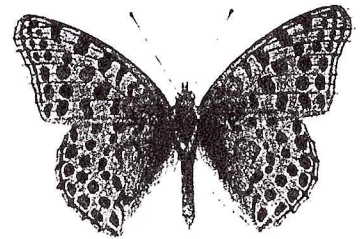
winterpostelein
 walstro bremraap

roodborsttapuit
 tapuit
 torenvalk
 braamsluiper
 kneu
 graspieper
 paapje

KNEU

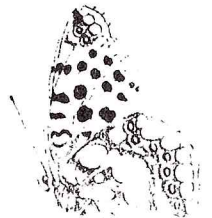
duindoorn
 wilde liguster
 kruipwilg
 corsicaanse den
 bittere wilg
 kardinaalsmuts

Kleine Parelmoervlinder

zadelzwam

hooibeestje
 blauwtje
 kleine parelmoervlinder
 spannertje

Adrie Kievit-Vermeulen.

Slangekruid

Dialezingen door Natuur- en Vogelwacht Culemborg

Wellicht heeft u het reeds in de krant gelezen. Een vijftal leden van onze vereniging gaan de boer op om de natuur dichterbij de mens te brengen. In juli jl. werd aan een groot aantal lokale en regionale verenigingen de volgende circulaire gezonden:

In het kader van de verruiming van haar activiteiten op het gebied van natuur- en milieu-educatie, heeft de Natuur- en Vogelwacht Culemborg een zevental interessante en gevarieerde

- * Vogels van de grote rivieren
- * Natuur en landschap rond Culemborg
- * Vlinders en andere insecten
- * Planten in het rivierengebied
- * De functie van knotwilgen in het rivierengebied
- * Zoogdieren in en rond Culemborg
- * Weidevogels

dialezingen samengesteld.

De onderwerpen en de desbetreffende N.V.W.C.-leden, die de lezingen kunnen verzorgen, luiden als volgt:

- Henkjan Kievit
- Gerard van Ruiten
- Kars Veling en/of Henkjan Kievit
- Leo van der Kooij
- Henkjan Kievit
- Gerard van Ruiten
- Henkjan Kievit

De genoemde leden zijn gespecialiseerd in de genoemde onderwerpen.

Een lezing duurt gemiddeld 90 minuten.

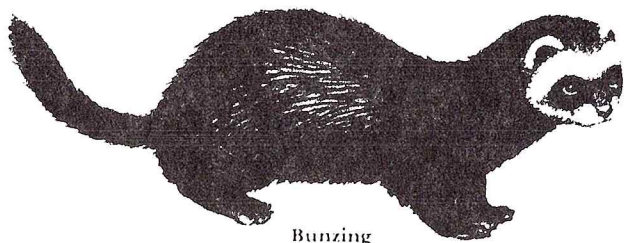
De vergoeding voor een lezing bedraagt f 100,-- plus reiskosten à f 0,50 per km.

Mocht u interesse hebben, dan kunt u zich voor nadere informatie omtrent inhoud, voorwaarden alsmede reservering wenden tot de sekretaris van onze vereniging, t.w.:

G.P.A. van Ruiten,
Verdistraat 9
4102 CL Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 9 5 8 1.

Mocht u in uw vrienden- of kennissenkring of binnen uw familie belangstelling voor een interessante en leerzame avond ervaren, dan kunt u zich met de sekretaris in verbinding stellen.

Gerard van Ruiten.

Bunzing

Bosmuis

verslag

van de excursie naar de
Ankeveense Plassen
 op zaterdag 1 juli jl.

De lucht was grijsbewolkt en er stond een frisse bries toen de 10 deelnemers aan deze excursie 's ochtends om 09.00 uur vanaf de Ketel-vink vertrokken. Hoewel de weersomstandigheden - zoals dit voorjaar helaas maar al te veel - niet ideaal leken zou het toch een prachtige excursie worden met zelfs enige uren zonneshijn!

In Ankeveen aangekomen werd eerst de kofferbak van Toine leeggehoosd, want een omgevallen thermoskan had zijn inhoud van hete koffie laten lopen. Daarna welgemoed op pad langs een boerderijtje, de woning van de opzichter van Natuurmonumenten, over de Dammerkade. Meteen ontdekten we in de sloot bij het begin van de kade de slangenwortel. Een aronskelkachtige plant die in de oeverzone groeit. De glimmende hartvormige bladeren waren gemakkelijk tussen de andere oeverplanten te onderscheiden. Ook wisten we zowaar een bloem te ontdekken. Deze bloemen hebben een groenachtig gele kolf en een wit schutblad. Al lopend over de Dammerkade ontdekten we steeds meer water- en moerasplanten. Geleidelijk kwam de zon erdoor en het werd een stuk aangenamer. De frisse wind hadden we in de rug en de bosjes op de kade boden af en toe een prettige luwe plek. We zagen ondermeer moerasvaren en brede stekelvaren, pluimzegge, waterscheerling, melkeppe, poelruit, kalmoes, enz. (zie verder de waarnemingenlijst).

Ook waren er veel vogels te zien, zoals buizerds, aalscholvers, purperreigers, rietgorzen, koekoeken en grasmussen. Overal klonk het krassende liedje van de kleine karekiet en de melodieuze zang van zwartkopje en tuinfluiter. Boven de plassen vlogen zwarte sterns en kokmeeuwen rond. Geregeld waren ook groepjes zwaluwen, - gier-, huis- en boerenzwaluwen - , te zien. We vroegen ons af hoe het deze vogels die het van vliegende insecten moeten hebben in dit koude voorjaar zal vergaan.

Dankzij Wim kwamen we nog veel bijzonderheden over de waargenomen planten te weet, b.v. dat je de moeraszegge kunt herkennen aan de roodaangelopen stengels en dat de rankende helmbloem steeds meer oprukt in het laagveengebied. Dit laatste zou erop kunnen wijzen dat ook hier van verzuring sprake is, want ook in de

bossen op de zandgronden neemt de rankende helmbloem al jarenlang sterk toe.

Door de zon kwamen nu ook veel meer insecten te voorschijn. Tientallen waterjuffers in diverse soorten zaten op of vlogen tussen de planten. De stevige wind hield ze in de dekking. We zagen o.m. het lantaarntje, enkele soorten azuurwaterjuffers (coenagrion sp.) en een prachtige vuurjuffer.

Aan het einde van de Dammerkade sloegen we links een smal paadje in "De Kromme Goog". In de werkelijk kristalheldere sloten konden we diverse waterplanten duidelijk zien, zoals blaasjeskruid, smalbladige waterpest, krabbescheer en watergentiaan. Hier werd ook een heel verrassende ontdekking gedaan. Op een pol droog gras vlak aan de waterkant lag een ringslang te zonnen. Gelukkig liet hij zich een tijdje rustig bekijken alvorens hij in het water weggleed en aan de overkant van de sloot tussen de plantengroei verdween. Even verder bereikten we de observatiehut. Vanuit de hut hadden we een mooi gezicht op de plassen die volbegroeid waren met de bladeren van de witte waterlelie en de gele plomp. Afgezien van een grote nijlgans, een enkele rietgors en wat witte kwikstaarten waren er geen vogels te zien. Op een rietstengel langs het toegangspad ontdekten we een grote harijgerups. Geen beerrups zoals eerst gedacht werd maar de rups van de rietvink, geen vogel dus maar een grote nachtvlinder. Deze rups wordt ook wel drinker genoemd, omdat hij regelmatig langs een rietstengel naar beneden kruipt om water te drinken. Bij een idyllisch gelegen huisje, omgeven door een mooie tuin, sloegen we wederom linksaf en volgden het fietspad "Het Bergse Pad" dat ook dwars door de plassen loopt. Langs dit smalle pad staan veel wilgen, o.a. de geoorde wilg en de grauwe wilg. Tussen de wilgen ontdekten we een hele troep

staartmezen, kennelijk een heel nest uitgevlogen jongen. Ook konden we nog genieten van de zang van de grote karekiet. Deze moerasvogel wordt helaas steeds zeldzamer in ons land. Om tot broeden te komen heeft hij overjarig riet nodig. Bij te intensieve rietkultuur, waarbij dus ieder jaar al het riet gemaaid wordt, verdwijnt deze vogel. Ook purperreiger, wouwaapje en roerdomp blijken grote stukken overjarig riet nodig te hebben. Het Bergse Pad leidde ons weer naar het dorp Ankeveen.

Onder het genot van koffie of een bier-tje praatten we nog wat na over deze mooie excursie, waarbij we zoveel planten, insekten en vogels hebben waargenomen. Hierna reden we moe, maar voldaan naar huis.

Wie de Ankeveense Plassen wil bezoeken doet er goed aan bij Natuurmonumenten de folder wandelroute door de Ankeveense Plassen te bestellen. Aan de hand van deze routebeschrijving kunt u zelf ook deze prachtige tocht door een van onze mooiste laagveengebieden maken.

Leo van der Kooij.

Waarnemingenlijst

Planten:

brede stekelvaren
moerasvaren
koolzaad
melkeppe
slangenwortel
zeegroene muur
waterscheerling
kleine watereppe
pluimzegge
oeverzegge
moeraszegge
geknikte vossestaart
witbol
mannagrass
rankende helmbloem
leverkruid
waterweegbree
wilgenroosje
harig wilgenroosje
engelwortel
mattenbies
moerasvergeetmenietje
koekoeksbloem
watermunt
blaasjeskruid
glanzend fonteinkruid
krabbescheer
smalbladige waterpest
kikkerbeet
bosveldkers
watergentiaan
valeriaan
grouwe wilg
geoorde wilg
grote klis
moerasmelkdistel
drijvend fonteinkruid
hop
gele lis

Gewoon Blaasjeskruid

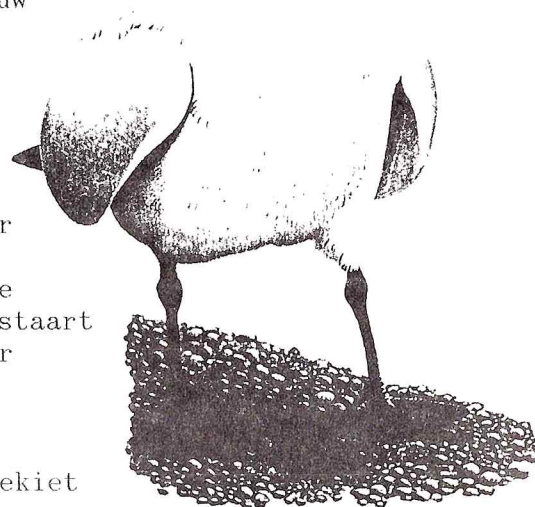
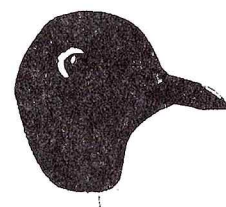
moerasandoorn
gele plomp
witte waterlelie
kale jonker
pitrus
poelruit
tijmblad ereprijs

Vogels:

fuut
aalscholver
blauwe reiger
purperreiger
knobbelzwaan
nijlgans
wilde eend
slobeend
grouwe gans
kuifeend
zwarte stern
kokmeeuw
koekoek
grote bonte specht
gierzwaluw
boerenzwaluw
huiszwaluw
buizerd
fitis
tjiftjaf
grasmus
zwartkopje
tuinfluiter
merel
roodborstje
witte kwikstaart
boomkruiper
koolmees
pimpelmees
staartmees
kleine karekiet

Aalscholver

Kokmeeuw

grote karekiet
vink
rietgors

Insekten:

waterjuffers (coenagrion diverse sp.)
lantaarntje
vuurjuffer
koperuil
rietvink (Jan?, red.)
schorpioenvlieg

bladsnuittor
zwart-rode cicade (cercopis vulnerata)
distelbok (soort kever)
rupsen van het landkaartje (in groepen op brandnetels)

Reptielen:

ringslang

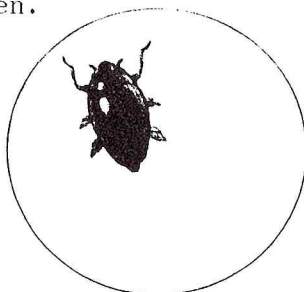
WATERFIETSTOCHT

Hoewel het bijzonder aantrekkelijk zou zijn eens een tocht te maken met een waterfiets in de omgeving van Culemborg is dat niet hetgeen wat bedoeld wordt met de kop boven dit stukje. Wat wel wordt bedoeld zal ik slechts kort uitleggen omdat in de lokale media (Culemborgse Courant, Extra Nieuws, Stad Radio Culemborg en dergelijke) voldoende aandacht aan deze activiteit zal worden besteed.

De afdeling Milieu van de gemeente Culemborg en de Milieuadviesraad, waar ook de N.V.W.C. in vertegenwoordigd is, hebben een waterprojekt voor alle basisscholen opgestart.

In het kader hiervan krijgen de leerlingen allerlei lessen die iets met water te maken hebben. Er wordt gekeken welke dieren en planten in het water voorkomen, hoe je zuinig met water om kunt gaan, wat je kunt doen om watervervuiling tegen te gaan, enz. Niet alleen op de scholen, maar ook in de bibliotheek, de vitrines van de Dienst Gemeentewerken aan de Triosingel en bijvoorbeeld bij de N.V.W.C. (o.a. middels een stand op de nieuwstadmarkt en een wateravond op 20 september) wordt of is aandacht aan dit onderwerp besteed.

De afsluiting van het waterprojekt zal geschieden door middel van een 'WATERFIETSTOCHT'. Deze fietstocht zal langs allerlei plaatsen in de buurt van Culemborg gaan die op de een of andere manier iets met water te maken hebben. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de uiterwaarden, de vijvers van de Organisatie Verbetering Binnenvisserij, maar ook de poortjes in de dijk bij de Veerweg en de Jachthaven.

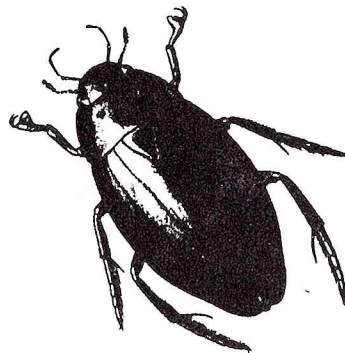

Schrijvertje

Op een aantal plaatsen zijn verenigingen aanwezig die iets met water 'hebben', bijvoorbeeld de Scouting, E.C.H.V. en natuurlijk ook de N.V.W.C. Deze verenigingen zullen uitleg en informatie verstrekken omtrent de manier waarop zij met water omgaan, ook zal het mogelijk zijn zelf onderzoek te doen naar de kwaliteit van het Lekwater.

De waterfietstocht vindt plaats op zaterdag 5 oktober, het vertrek is vanaf de Dienst Gemeentewerken aan de Triosingel 34 en er zijn geen kosten aan verbonden. Vertrokken kan worden tussen 10.00 en 14.00 uur, de fietstocht duurt (inclusief onderbrekingen) ongeveer 2½ uur en heeft een lengte van zo'n 15 kilometer.

Iedereen is bij deze van harte uitgenodigd aan de fietstocht deel te nemen en eens kennis te maken met de verrassende waterwereld in de omgeving van Culemborg. Meer informatie kunt u verkrijgen bij de afdeling Milieu, Gonda Baard, tel. 03450 - 77815 of ondergetekende.

Henkjan Kievit.

Spinnende of Pekzwarte Watertor

VOGELWAARNEMINGEN

Beste vogelaars,

Weer een zomertje voorbij, en weer een leuk lijstje waarnemingen. Opvallend is deze rit het broedgeval van de sperwer in deze regio, en ook in de Vijfheerenlanden (daar sinds 30 jaar! - Dick Jonkers). Ook de poelruiter is gezien, volgens 3 waarnemers een nieuwe aanwinst voor Culemborg.

De waarneming van de huiszwaluw deed me denken aan wat steekproeven die door de nestkastenwerkgroep zijn gedaan. Deze waren helaas niet positief. Daartegenover: 6 schroevende buizerds in één groep is niet alledaags en zou zij de kriebels in de buik geven.

Ga door, ga door - en vooral bedankt!

Hans Kortekaas.

wintertaling:

- 13.01.91; 1 ♂ + 1 ♀ Uiterwaarden
einde Weidsteeg (L.v.d.K.)

regenwulp:

- 02.05.91; 14 exx. ad. Mendelssohn-
laan, laagvliegend (L.v.d.K.)
- 03.05.91; 3 exx. Trektelpost
(A.B. + J.v.A.)
- 10.08.91; 4 exx. in vlucht over
Verdistraat (G.v.R.)

tureluur:

- 02.06.91; 4 exx., 2 juv., 2 ad.,
Schalkwijk t.h.v. de Heul (fam.v.R.)

watersnip:

- 08.09.91; 5 exx. plas einde Weidsteeg
(G.v.R.)

ooievaar:

- 25.07.91; 1 ad. 't Jachthuis, Regu-
lieren (fam.v.R.)

witgatje:

- 15.09.91; 1 ex. einde Weidsteeg
(L.v.d.K. / HJ.K.)

bontbekplevier:

- 17.09.91; 2 exx. Trektelpost
(J, P, S, C.)

goudplevier:

- 07.09.91; 1 ex. Trektelpost
(J, P, D, C.)

kleine plevier:

- 07.06.91; 1 ex. (mog. 2 exx.) ♂♂
Redichemse Waard (A.B. / J.v.A.)
- 13.06.91; 3 exx. (mog. meer) 2 ad.
(A.B. / J.v.A.)

zwarte ruiter:

- 02.09.91; 1 ad., plas einde Weidsteeg
(J.v.A.)
- 08.09.91; 1 ad., plas einde Weidsteeg
(G.v.R.)

poelruiter:

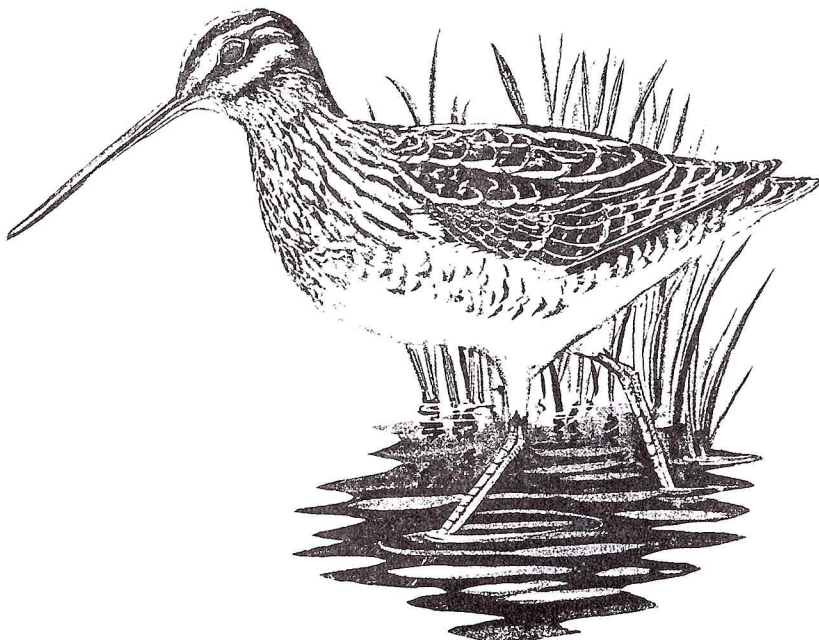
- 28.08.91; 1 ad. SBB, einde Weidsteeg
(J.v.A. / A.B.)

bosruiter:

- 04.09.91; 1 ex., plasje einde Weid-
steeg (J.v.A.)

groenpootruiter:

- 07.09.91; 2 exx., plas einde Weid-
steeg (G.v.R.)
- 15.09.91; 1 ex. Kil, Beusichemse Dijk
(L.v.d.K.)

krombekstrandloper:

- 28.08.91; 2 exx., plas einde Weidsteeg (J.v.A. / A.B.)
- 29.08.91; 2 exx., plas einde Weidsteeg (J.v.A. / A.B.)

bonte strandloper:

- 08.09.91; 4 exx., Trektelpost (J.v.A.)

oeverloper:

- 13.08.91; 2 exx. Kil, bij V.d. Anker, Beusichemse Dijk (fam.v.d.K.)
- 07.09.91; 2 exx. plas einde Weidsteeg (G.v.R.)

sperwer:

- 01.05.91; 1 ex. boven Berkeboom (J.v.A.)
- 09.05.91; 1 ex. boven Berkeboom (J.v.A. / A.B.)
- 20.05.91; 1 ex. einde Lange Dreef (J.v.A.)
- 01.06.91; 1 ex. einde Weidsteeg (P.v.V.)
- 29.07.91; 4 exx., 2 juv., 2 ad., Elzebos, Regulieren (fam.v.R.)
- 07.09.91; 1 ex., Trektelpost broedgeval (J, S, C.)

boomvalk:

- 26.04.91; 1 ex. sportvelden (J.v.A.)
- 20.05.91; 1 ex. Zeedijk (A.B./J.v.A.)
- 05.07.91; 1 ex. boven achtertuin Vliegerweg 3 (stootduik op gierzwaluwen) (fam.v.d.K.)
- 14.08.91; 1 ex. Berkeboom 26 (J.v.A.)

rode wouw:

- 25.05.91; 2 exx., verm. ♂ + ♀ boven Binnenstad (J.v.A.)
- 13.08.91; 1 ex. Regulieren/Platteweg (fam.v.d.K.)

bruine kiekendief:

- 07.06.91; 1 ex. Redichemse Waard (A.B. / J.v.A.)
- 31.08.91; 2 exx. Trektelpost (A.B. / J.v.A.)

buizerd:

- mei/juni '91; 4 exx., 4 ad., 2 bewoonde horsten Regulieren (G.v.R.)
- 08.09.91; 6 exx., één groep schroevend, Redichemse Waard (G.v.R.)

visarend:

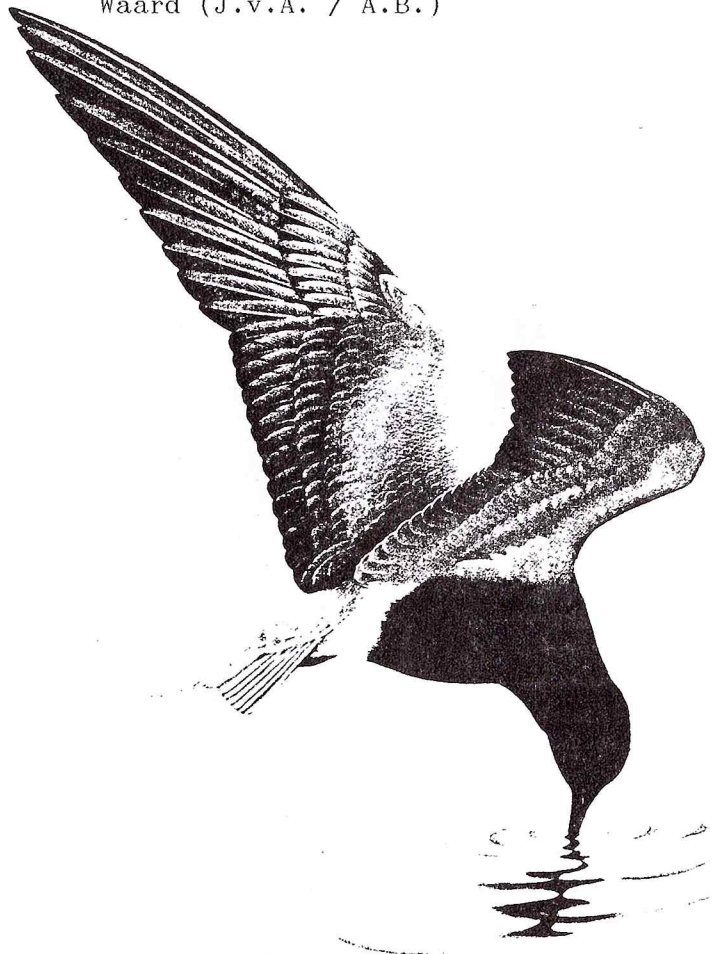
- 13.10.91; 1 of 2 exx. O.V.B. (C.H. / R.P.)

havik:

- 15.09.91; 1 ex. einde Weidsteeg / uiterwaard (HJ.K. / L.v.d.K.)

zwarte stern:

- datum niet bekend; 1 ad. Redichemse Waard (J.v.A. / A.B.)

kleine mantelmeeuw:

- 20.05.91; 16 exx., 13 ad., 3 2^e-jaars, Zandput Beusichem (A.B./J.v.A.)

visdief:

- 15.08.91; 1 ex. Afgraving (J.v.A.)
- 09.09.91; 1 ex. Trektelpost (J.v.A.)

ijsvogel:

- 31.08.91; 1 ex. Trektelpost (J.v.A.)

fitis:

- 13.04.91; 1 ex. einde Lange Dreef, "het Schrijland" (L.v.d.K.)

tapuit:

- 13.06.91; 2 exx. in het veld (?)
(A.B. / J.v.A.)
- 31.08.91; 3 exx. Trektelpost
(J.v.A. / A.B.)
- 07.09.91; 2 exx. Trektelpost
(J.v.A. / A.B.)

wielewaal:

- 20.05.91; 2 exx., ad. ♀, Zwarte Kade
(A.B. / J.v.A.)

gekraagde roodstaart:

- juli '91; 7 exx., 2 ad., 5 juv.,
Hunsepada / Lekdijk broedgeval?
(mevr. ? via G.V.R.)

huiswaluw:

- 17.06.91; 6 exx. ad., Paulusschool
(L.v.d.K.)

oeverwaluw:

- 20.05.91; 25 exx. Zandput Beusichem
(J.v.A. / A.B.)
- 13.06.91; 220 exx. Beusichemse
Broeksteeg (J.v.A. / A.B.)
- 07.06.91; 50 exx. Redichemse Waard,
einde Weidsteeg (J.v.A. / A.B.)
- 07.09.91; 12 exx. T.T.P. (J,P,S,C.)

gierzwaluw:

- 02.05.91; 1 ex. Paulusschool
(L.v.d.K.)

staartmees:

- 18.06.91; 8 exx., 2 ad., 6 juv.
kruising Weidsteeg/Oranje Nassau-
laan (L.v.d.K.)

Lijst van afkortingen:

T.T.P.	= Trektelpost
L.v.d.K.	= Leo v.d. Kooij
A.B.	= Arjan Brenkman
J.v.A.	= Job van Amerom
J,P,S,C.	= Job, Paul, Stijn en Chris
fam.v.d.K.	= Nel en Leo v.d. Kooij
G.v.R.	= Gerard van Ruiten
fam.v.R.	= Familie van Ruiten
C.H.	= Chris Harmsen
R.P.	= Rafâl Pindus

bosrietzanger:

- 29.04.91; 1 ex. Plantage (J.v.A.)

sprinkhaanrietzanger:

- 26.05.91; 1 ex. Regulieren (G.v.R.)

braamsluiper:

- 19.06.91; 1 ex., ad. kruising Vlie-
gerweg/Lalainglaan (L.v.d.K.)

Tussen Lek en Linge.

De Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden viert dit jaar haar 25-jarig jubileum.

Een vereniging in 1966 ontstaan uit enkele fanatieke vogelaars en uitgegroeid tot een club van rond de duizend leden.

Het werkgebied van deze vereniging sluit aan op het werkgebied van de N.V.W.C. Ruwweg onderbroken door de Diefdijk en de Rijksweg A2.

Vijf en twintig jaar met als hoogtepunten o.a. in 1980 de realisering van het clubgebouw de Schaapskooi en in 1990 een provinciale erkenning in de vorm van een zilveren Landschapspenning plus een bedrag van f 1.000,--.

Een van de vele jubileumactiviteiten is de uitgave van het boek "Tussen Lek en Linge".

Tussen Lek en Linge ligt de Vijfheerenlanden, een schitterend gebied. Het boek beschrijft heden en verleden van deze unieke streek waar mede dankzij de inspanning van de Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden een voor Nederland volstrekt uniek (natuur)gebied behouden wordt.

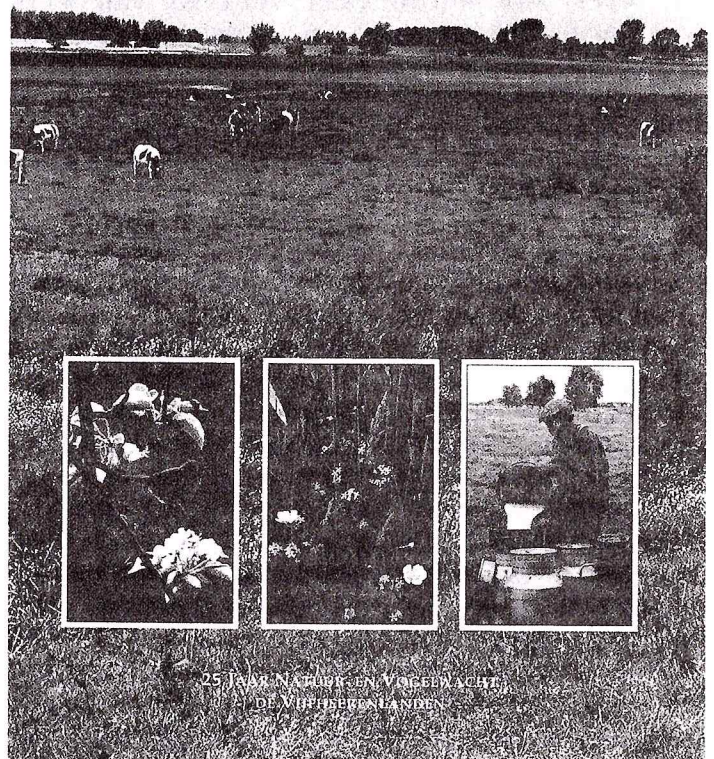
Grienden, boomgaarden, eendenkooien, stadjes en dorpjes, boerderijen, polders, rietkultuur, uiterwaarden en boomgroepen vormen hier samen een prachtig voorbeeld van goed Landschapbeheer.

Uiteraard ook aandacht voor bedreigingen van de natuurlijke rijkdommen.

Naast al deze informatie is het boek voorzien van fiets-, wandel- en autoroutes. Een groot aantal foto's van natuurfotografen geven het boek een rijk aanzien.

TUSSEN LEK EN LINGE

MENS EN NATUUR IN DE VIJFHEERENLANDEN

Het boek is te bestellen bij de Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden en kost f 39,90 + verzendkosten.

Wilt u de verzendkosten besparen of wilt u het boek eerst bekijken, kom dan op een vrijdagavond tussen 19.00 en 20.00 uur naar de Ketelvink.

Wie dan bestelt krijgt het boek zonder verdere kosten mee of thuisbezorgd.

Gerrie Monfils
0 3 4 7 3 - 7 7 6 3 8

INVENTARISATIE BUITENGEBIED GEMEENTE CULEMBORG

Deel 3

De vlinders die de afgelopen weken in grote getale de tuin hebben bezocht zijn vervangen door groepjes mezen. Koolmezen, Pimpelmezen en zelfs een tweetal Staartmezen hebben de knotwilg en Vlier afgezocht op zoek naar insecten en spinnen. Spinnen genoeg overigens, grote webben hebben ze gesponnen tussen de inmiddels verdrogende resten van Teunisbloem en Kaardebol. Wie 's ochtends naar buiten loopt om ze wat beter te bekijken, kan het ook ruiken: het wordt weer herfst.

Dit houdt niet alleen in dat de aandacht weer wat wordt gaan verlegd van vlinders, sprinkhanen en plantjes naar vogels en paddestoelen, het houdt tevens in dat er een hoop bureauwerk aan zit te komen. Het uitwerken van alle gegevens die afgelopen zomer en voorjaar zijn verzameld en het verwerken van die gegevens in een duidelijk rapport. Het is daarbij slechts een schrale troost dat af en toe over het beeldscherm heen naar buiten kan worden gekeken om een Wespendif of de eerste ganzen te ontdekken.

Bij het doorbladeren van de veldgegevens komt het afgelopen seizoen weer naar boven. Twee prachtige weken in april die een prima start beloofden, onmiddellijk afgestraft door een koude periode in de rest van april en mei en een bijzonder natte junimaand. Juli en augustus maakten echter weer een hele hoop goed door warm en droog te zijn en voor iemand die in het veld aan het werk is kon het in die maanden eigenlijk niet mooier.

Hoewel nog niet alle veldgegevens zijn uitgewerkt is toch al een heleboel duidelijk omtrent de rijkdom aan flora en fauna rond Culemborg. In dit verhaaltje wil ik globaal aangeven wat er voor zaken aan het licht gekomen zijn.

Flora

Alle proefvlakken zijn door Wim Rubers geïnventariseerd en momenteel is aan de meeste gebieden nog een laatste bezoek gebracht om enkele laatbloeiende soorten op te nemen.

Nu al is duidelijk dat een aantal soorten is gevonden die nog nooit eerder in Culemborg waren waargenomen. Welke dit zijn en hoe de verdeling over het gebied is zal in een later stadium worden bekend gemaakt.

Broedvogels

De broedvogels zijn, inmiddels al geruime tijd geleden, geïnventariseerd in alle relevante proefvlakken. Per proefvlak zijn minstens drie bezoeken gebracht. Los daarvan wordt de vlakdekende inventarisatie door de vogelwerkgroep van de N.V.W.C. uit 1989 benut. Tijdens de broedvogelinventarisatie van dit jaar zijn 52 vogelsoorten waargenomen. Vooral een aantal waarnemingen van de Blauwborst zijn hier het vermelden waard. Verder zijn er nog soorten zoals de Steenuil die voor het gebied interessant zijn omdat ze karakteristiek zijn voor het Rivierengebied.

Dagvlinders

In totaal zijn zo'n 17 soorten waargenomen. Met betrekking tot de inventarisatie van dagvlinders kan worden gesteld dat er nog al wat problemen zijn geweest in verband met het koude voorjaar. Enkele soorten zijn hier duidelijk door beïnvloed. Het betreft dan uiteraard die soorten die het moeten hebben van een goede voorjaarsgeneratie, zoals Landkaartje, Argusvlinder en Kleine vuurvlinder, en het Oranjetipje wat uitsluitend een voorjaarsgeneratie heeft.

In de uiteindelijke rapportage zullen de inventarisatiegegevens worden geïnterpreteerd aan de hand van de gegevens uit het monitoringonderzoek van De Vlinderstichting. Dit onderzoek laat zien hoe de trends en het verloop van de vlinderstand in Nederland er uit zien. In het onderzoeksgebied liggen drie monitoringroutes waarvan er 1 al meerdere jaren wordt gelopen.

In het park de Zump en langs de spoorlijn bij de Ronde Haven is enkele malen een Gehakkelde aurelia gezien, een soort die tot voor kort slechts eenmaal in de

buurt van Culemborg was waargenomen. Verder was in de Zump met name de invloed van het beheer duidelijk waarneembaar in de monitoringopnames. Hier zal extra aandacht aan worden besteed door middel van een apart stukje over deze problematiek.

Amfibieën

Ondanks het feit dat er slechts een indicatief onderzoek zou plaatsvinden naar het voorkomen van amfibieën heeft het onderzoek toch een behoorlijk volledig beeld opgeleverd.

Er zijn tien soorten waargenomen, te weten Grote-, Middelste- en Kleine groene kikker, Bruine- en Heikikker, Gewone-, Rugstreep- en Vroedmeesterpad (waarvan de laatste door iemand is uitgezet en hier eigenlijk niet thuis hoort) en Kam- en Kleine watersalamander. Daarnaast zijn door Theo de Jong veel gegevens geleverd omtrent het voorkomen van amfibieën in de periode na 1985.

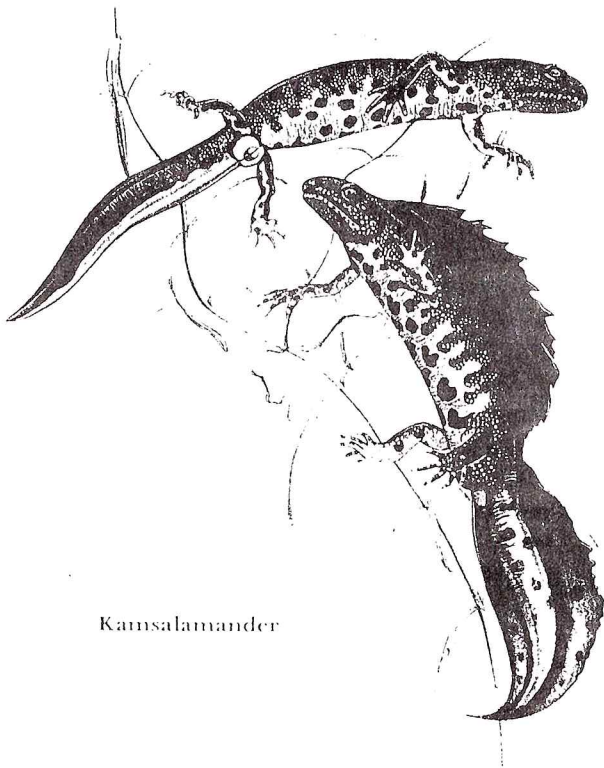
Vleermuizen

De verwachtingen ten aanzien van het voorkomen van vleermuizen waren naar alle waarschijnlijkheid wat te hoog gespannen. Tot nog toe zijn slechts een viertal soorten aangetroffen en in het buitengebied slechts in lage aantallen.

Alleen Water- en Dwergvleermuis zijn in wat grotere aantallen gehoord en gezien. Vooral het ontbreken van oud loofbos is hier waarschijnlijk de oorzaak van. In ieder geval is het nog de bedoeling in de winterperiode naar overwinterende vleermuizen te zoeken in bijvoorbeeld de bunkers en forten.

Tot zover een globaal overzicht van de resultaten van al het inventarisatiewerk rond Culemborg van Wim Rubers en ondergetekende van afgelopen jaar. Uiteraard zal aan de uiteindelijke resultaten zoals die in het rapport verschijnen ook in de Hak-al aandacht worden besteed. Mochten er mensen zijn die na het lezen van dit globale overzicht vinden dat er nog bepaalde dingen missen, of die nog een leuke waarneming hebben, dan kan dat nu nog aan mij worden doorgegeven. Adres en telefoonnummer voor in deze Hak-al.

Henkjan Kievit.

Kamsalamander

Gewone Dwergvleermuis

EXCURSIE- EN AKTIVITEITENPROGRAMMA

* * INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" * *

maandag 14 oktober 1991:

Voortgangsvergadering, inventarisaties buitengebied; aanvang: 20.00 uur.

maandag 21 oktober 1991:

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

vrijdag 25 oktober 1991:

Dia-lezing over Pyreneeën, door Wim Kievit en Leo van der Kooij; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 26 oktober 1991:

Vogelexcursie naar Biesbosch, o.l.v. Leo v.d. Kooij. Konvo volgt!

zaterdag 2 november 1991:

Tuinactiviteiten en schoonmaken clubhuis; vanaf 09.00 uur. Komt allen!

woensdag 6 november 1991:

Informatieavond Beheer Regulieren, door Geldersch Landschap; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 9 november 1991:

Excursie voor senior-jeugdleden naar de Flevopolder. Vertrek: 08.30 uur. Vooraf aanmelden bij Henkjan Kievit, tel.: 03450 - 21425 (op werkdagen tussen 18.30 en 19.30 uur).

maandag 11 november 1991:

Voortgangsvergadering, inventarisaties buitengebied; aanvang: 20.00 uur.

vrijdag 15 november 1991:

Thema-avond "Milieusparend Huishouden" door Mw. A. Groothoff uit Houten. Aanvang: 20.00 uur.

maandag 18 november 1991:

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

woensdag 20 november 1991:

UITERSTE INLEVERDATUM KOPY VOOR DE HAK-AL VAN DECEMBER 1991.

zaterdag 23 november 1991:

1e Knotdag. Lokatie: Weidsteeg / Beusichemse Dijk. Konvo volgt!

zaterdag 30 november 1991:

Wintervogelexcursie naar Kil van Hurwenen. Vertrek 08.30 uur o.l.v. Henkjan; vooraf opgave: 03450 - 21425.

woensdag 4 december 1991:

Bespreking en resultaatbespreking over het wel en wee van de natuur rond Culemborg. Aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 7 december 1991:

Tuinactiviteiten en schoonmaken clubhuis, vanaf 09.00 uur.

maandag 9 december 1991:

Voortgangsvergadering; aanvang: 20.00 uur.

vrijdag 13 december 1991:

Dia-lezing over Nepal door Jan Spelier; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 14 december 1991:

2e Knotdag. Lokatie: De Duinen, Lekdijk Beusichem. Konvo volgt!

maandag 16 december 1991:

* Kampvergadering 19.00 tot 20.00 uur.
* Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

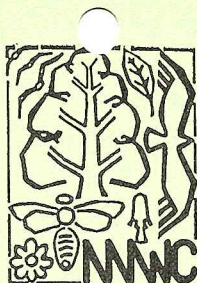
vrijdag 27 t/m dinsdag 31 december 1991:

Winterkamp in Gaasterland.

Vrijdag 3 januari 1992:

Nieuwjaarsbijeenkomst met choco, olie-bollen en appelvinken. Aanvang: 19.00 uur.

NATUUR- EN VOGELWACHT CULEMBORG

JAARPROGRAMMA

lezingen en bijzondere excursies

seizoen 1991 - 1992

- vrijdag 13 september 1991: Opening van het seizoen met diavertoning van leden voor leden.
- vrijdag 20 september 1991: Lezing over "Water", door Jandirk Kievit.
- zaterdag 28 september 1991: Paddestoelenexcursie naar de Loonse en Drunense duinen, o.l.v. Wim Rubers.
- vrijdag 25 oktober 1991: Lezing over de Pyreneeën, door Wim Kievit en Leo van der Kooij.
- zaterdag 26 oktober 1991: Vogelexcursie naar de Biesbos, o.l.v. Leo van der Kooij.
- vrijdag 15 november 1991: Lezing over milieusparend huishouden, door Mw. A. Groothoff uit Houten.
- vrijdag 14 december 1991: Lezing over Nepal, door Jan Spelier uit Wijk bij Duurstede.
- vrijdag 24 januari 1992: Lezing over IJsland, door Harry Wanders uit Den Haag.
- vrijdag 21 februari 1992: Lezing over libellen, door Marcel Wasschen uit Utrecht.
- vrijdag 20 maart 1992: Lezing over de Veluwe, door de heer Schuyt uit Wageningen.
- zaterdag 4 april 1992: Vogelexcursie naar Flevoland (Oostvaardersplassen, Iepelaarsplassen), o.l.v. Leo van der Kooij.
- vrijdag 10 april 1992: Lezing over de duinen van Voorne, door Mw. Joke Anema uit Capelle a/d IJssel.
- vrijdag 15 mei 1992: Lezing over de vogels van de Okavangodelta in Botswana, door Mark Snertlage uit Utrecht.
- zaterdag 13 juni 1992: Vogelexcursie naar het Naardermeer. o.l.v. Leo van der Kooij.

Z.O.Z.

Alle lezingen beginnen om 20.00 uur en worden gehouden in het clubgebouw van de N.V.W.C., "De Ketelvink", Middelcoopstraat 1a te Culemborg.

Alle leden ontvangen tijdig een konvo met nadere gegevens. Belangstellenden zijn van harte welkom en de toegang is gratis.

Alle excursies die aan ommezijde zijn aangekondigd vertrekken op een nader te bepalen tijdstip op zaterdagochtend en duren tot ± 17.00 uur. Ook hiervan ontvangen de leden tijdig een konvo met nadere gegevens. Tijdig van te voren opgeven is gewenst.

De reiskosten worden bij de chauffeurs van de auto's afgerekend. De overige kosten (toegang, gids e.d.) ter plaatse te voldoen. Voor zover er plaats is kunnen belangstellenden die geen lid zijn meegaan.

Van alle activiteiten verschijnen persberichten in Extra Nieuws, Culemborgse Courant en Utrechts Nieuwsblad.

Voor nadere inlichtingen en opgave voor de excursies:

Leo van der Kooij
Vliegerweg 3
4101 JK Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

* * * * *

